

RODOLJUB.

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca ter stane za vse leto 1 K 60 v. za pol leta 1 K. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 16 v. če se enkrat tiska; 24 v. če se dvakrat, in 30 v. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Slovenski poslanci.

(Konec.)

Avstrijski absolutizem in zvesta njegova pomočnica, katoliška cerkev ali narobe, kakor se že hoče, sta skrbela, da se naš novejši plemič ne združi z narodom. Ti plemiči nimajo ponosa, biti slovenske krvi. Daleč, daleč leži za njimi čas Herbertev Auerspergov-Ungnadov! — In meščan naš ni ves v domači hiši po ljubezni do svojega ljudstva. Na slov. Štajerskem nemško, v Primorju laško sanja. V naša mesta so kakor drugod že tudi iz kmetije vmes zraven priseljencev iz nemških, laških mest, prišli čvrsti ljudje. Nekateri hišni hlapec in rokodelski, trgovski učenec je postal v njih, kakor drugod bogat, ali njih potomci so se radi prevrgli. Podedovana bogastva se lahko zapravijo. Živelo se je, kakor je nobel bilo po leti mej gospodom na grajščinah. Ti grajščaki so slab izgled meščanom dajali. Redkokrat se je dogajalo, da je kak meščan v tej dobi prišel do znatno velikega premoženja, pa če bilo ni trdne gospodarske tradicije v teh meščanskih rodovinah, ker sploh v vsem meščanstvu ne. V nemškem rajhu hodi sin milijonarja v Afriko, Azijo, Ameriko po zaslužkih, dela tam v večjih trgovinah, ali kot potovalni trgovec. Kateri sin naših bogatih meščanskih starišev je to v teh časih storil? In ženstvo teh slovenskih patricijev v gradovih in mestih! Izgoja istega je navadno taka bila, da se je obesila ženska kakemu častniku na vrat, katerega je potem s svojim premoženjem vzdrževala. Le ne delati! — Biti delaven ud kakega večjega gospodarstva, bodi poljedelskega, trgovinskega, ali bodi kakega družnega produktivnega, tega ne! — Zato je toliki razloček mej meščansko, grajsko ženo drugod in našo.

V najnovejšem času smo si sicer izgojili nekaj dobrega meščanstva. Teh sinovi, po največ pa iz kmetov v mesta prišli sinovi, dobro delajo kot uradniki, kot rokodelci, trgovci. Ali rokodelca, trgovca, komaj je vstopil v narodovo delo, grabi novo razvijajoče se gospodarstvo mašine. Zdaj ima trdo delo, male zasluzke, in za duševno izvan krušnega posla ležeče delo nima dosti časa. — Naše zdajšnje gospodarstvo zamore le malo storiti za višji nauk naše mladine. Naša kmetska mladež mora po trnjevi gladni poti v šolah naprej, meščan pa ne podaja dosti dobrih glav za višje šole — in tudi ta ne more dosti za svojo mladež plačati. V revii se ne izgaja splošno trden značaj, slobodna duša, energična narav. Nekaj ta reva vedno hrbitišča skrivi. Od zibeli do groba smo ponižne krotke dušice, ponižni samostanski fratri. Naše duhovenstvo ne dobi

dosti meščanskih sinov. V lemenatih nima družbene izgoje, drugače tudi ne pride mej omikanejši ljudi. Robato razbija, kjer nastopa proti nižjim iz ljudstva, nima občne omike; svoj hrbet pa krivi nasproti tujim višjim, bodi vladnim ali cerkvenim.

Iz takih razmer in ljudi ne morejo nastati narodovi javni zastopniki, ki so neustrašljivi, neodvisni na vse kraje in ki vedo, kaj hočejo. Gospodarji velikih kmetij jih ne izgajajo; meščani pa morajo najboljše moči v gospodarstvu priklenjene imeti. Ne preostaja tedaj družega, nego poslati državnega uradnika ali duhovnika v dunajski parlament, ter tudi v deželne zbornice. In potem imamo na vse strani revo. Uradnik ne sme, kakor bi hotel, on ne more svoje službe in otrok iz ozira puščati, duhoven le sme tako, kakor vrhovno vodstvo cerkve zahteva, kakor mu ono daje navodila. Cerkevno teženje se je od 6. stoletja naprej izneverilo ljudski koristi; prva cerkev je živela za reveže, poznejša pa bogato, potratno od revežev-tlakarjev in danes stoji še na teh tleh, dasi v gospodarstvu proste lastine.

Blagor ljudstva se tudi zdaj ne krije s teženjem te cerkve, in katoliški duhovnik ne more blagra ljudstva kot poslanec iskati, ampak le bogastvo, moč nad ljudmi katoliškega duhovenstva po vladnih silah, kar je v naši Avstriji žal mogoče. Bogatih, neodvisnih, zraven pa dobro gospodarsko in drugače šolanih slovenskih mož nimamo za poslanska mesta. Tako smo Slovenci danes reveži, o katerih se nobeni vladi še sanja ne, da bi naše poslance le kolikaj upoštevala. Enkrat in skozi 100 let, — v 16—17. stoletju je bilo to drugače!

K. S.

Vprašanja naše kmetije!

I.

V kmetiji temelji vse drugo življenje človeštva. Ne samo, da nam kmetija živila daje, ki so vsakemu potrebna, ampak ona daje tudi krepak, zdrav ljud, iz katerega drugi stanovi svoje vrste dopolnjujejo. Iz kmetije izhajajo tudi red, pridnost in varčljivost, izhajajo najvažnejše človeške čednosti. Kadar ta temelj odjenja, razpoka vsa druga, na njej zidana stavba meščana in vse države. Ako kmet nima s čim kupovati in plačati, morajo delavnice meščana brez posla stati. Ni vse jedno, kako se kmetu godi. Menda ne bo nikdar gospodarstva, ki bi kmeta ne imelo.

S kmetom v nerazdružljivi zvezi stoji zemlja, katero obdeluje. Tej zemlji, katera nam vsem da življenje, je treba se približevati z vsem spoštovanjem. Ni vsejedno, kako kmet to zemljo obdeluje. Z vso ljubeznijo ima človek ž njo ravnati.

To ljubezen zamore pa le imeti kmet, če more na svoji zemlji človeka vredno živeti, če more izhajati. Kakor hitro revščina nastane na kmetiji, zbeži ljubezen do zemlje, in če človek na njej postane revež, tudi ona postane revna, in iz raja puščava. Kdor tedaj v svoje, kdor v gospodarstvo naroda, človeštva pogleda, mora začeti s kmetijo kot temeljem vsega gospodarstva. In če hodi kmetija na slabše, potem bo vsak skrbel zato, kako ji pomagati na noge. V pretečenih letih se je pokazalo po vsej Evropi, da se kmetiji ne godi dobro, in danes je prva skrb, kako kmetiji pomagati. Tudi pri nas Slovencih se je v zadnjih 10 letih prav vidljivo pokazalo, da naša kmetija ne more več dobro svojega moža rediti. Kakor po vsem drugem svetu, se moramo tudi mi Slovenci za kmetijo brigati. Nas je 60% kmetov. Zato pogledajmo, kolikor je to mogoče v malem časopisu, kar kmetijo zadeva v našem času. Dobiti nam je treba vsaj pregled čez najvažnejša vprašanja druge in naše zdajšnje kmetije, če hočemo vedeti, kako je ž njo in kako si hoče učvrstiti svoje stališče v zdajšnjem gospodarstvu.

»Rodoljubovim« bralcem smo v prejšnjih spisih razložili, kako je do novejši dobe slovenski kmet živel. Redkokrat se mu je dobro godilo, in zaradi tega je njegova ljubezen do zemlje le v prvih časih naselitve večja, ko je še imel svojo last zemlje razdeljeno tako, da je imel posamezen nekaj zemljišč tako v lasti, da ni imel kak grajščak zapovedati, da so občani sami menjavali tekem nekega časa zemljišča in je bilo dosti sveta skupne občinske lasti. To je bilo pred 8 stoletjem. Ko je prišel naš kmet pod vladno in zvezo nemških držav, še tudi ni začetkoma najhujše zanj bilo. Hoteli so ga Nemci z dobra pomiriti, in tedanji njegovi voditelji gospodarstva ga niso prehudu topli. Bilo je vsega dosti in se je doma pojelo, ker ni bilo trgovine in je bilo le toliko ljudi, kar se je moglo s še malo razvitim poljedelskim delom prehraniti. Potem so mesta nastala, in kmet je oddajal svoje ljudi vanje in doma jih je tudi več se narodilo, ker treba je bilo delavcev in ljudje so več zakonov sklepali. Dokler je bil svet zaprt, ko je bilo malo cest in se je le v domačem kraju živelo, se je pomnoženje ljudi ravnalo po množini živil in na bodi kak način se po tem ravnalo pri pomnožitvi ljudi. Vsak ni šel v zakon, živeli so ljudje tudi v samostanih itd. V srednjem veku je morebiti le kakih 100 milijonov ljudi v Evropi bilo, zdaj jih je okolo 320 milijonov. Z naraščanjem ljudi se je moralo več dobiti živil iz zemlje in drugače se je moralo zemljo obdelovati, da se iz nje več dobi. Preskrbljevanje toliko ljudi, ki na kmetij-

niso živeli, rodilo je trgovstvo tudi z živili in s tem lovljenje profitov iz kmetije. Kmet je postal predmet izkoriščenja. On je moral vse odslej naprej bogato življenje svojih voditeljev grajščakov in duhovnikov ter meščanstva nositi; njegovi ti kmetijski grajski duhovni-voditelji so se izneverili skromnemu navadnemu življenju kmetije in meščansko živeli. To je storilo, da kmet ni toliko več ljubil zemlje; zamenjarjal jo je, ker videl je, da le dela po večjem za druge. Od 12. stoletja naprej mine ta ljubezen. (Dalje prih.)

Kranjski deželni zbor.

Kranjski deželni zbor se je sešel dne 26. marca. V tej seji so se vršile volitve odsekov. Poslanci narodne stranke so naznanili klerikalcem, da pri nobeni volitvi več ne bodo glasovali za njih kandidate, dokler ne dobe zadoščanja za nesramno žaljenje, ki se jim je od strani klerikalcev storilo. Klerikalci so morali beračiti krog Nemcev, da so dobili zastopnike v načelnstvu odsekov. V ta namen pa, da se pokaže vsemu svetu, da klerikalni poslanci v dež. zboru nič ne štejejo in nimajo nič vpliva, je bil klerikalec dr. Papež odstavljen od načelnštva finančnega odseka in je bil na njegovo mesto izvoljen poslanec napredne narodne stranke Hribar.

V 3. seji je po odobrenju raznih računskih zaključkov prišlo na razpravo poročilo o pospeševanju vinarstva. Deželni odbor je lani pridobil pet kmetijskih podružnic, da napravijo trtnice. Tem je poslal več tisoč podlag, vsem skupaj 123.400 korenjakov in ključev. Skupni troški za te trtnice so znašali 4825 gld., in sicer je dobila podružnica v Novem mestu 1000 gld., podružnica v Metliki 1050 gld., podružnica v Mokronogu 1250 gld., podružnica v Košani 925 gld. in podružnica v Št. Vidu 600 gld. Sedaj je na Kranjskem vseh podružničnih nasadov 22. Izgojevanje cepljenk v Ljubljani se je opustilo. Dočim je napravila dežela pet večjih trtnic v obsegu približno 11 oralov, je vlada napravila 12 oralov obsežen matičnjak v Bršlinu. Državnih kleti je vlada napravila v Novem mestu, v Drašicah, v Kostanjevici in v Št. Vidu. Namen teh kleti je, da dobe vinogradniki priliko, se poučiti o umnem kletarstvu.

V minolem letu se je na novo konstatirala trtna uš v 12 občinah, in sicer: a) v krškem okraju v občini Trebelno; b) v novomeškem okraju v občinah: Dvor, Zagradec, Žužemperk, Dobrnice, Ajdovca, Trebnje, Velika Loka, Mirna, Poljane in Čermošnjice; c) v črnomeljškem okraju v občinah: Čeplje in Dolnja Podgora.

Potemtakem so okuženi vsi ti kraji, izvzemši občino Ambrus, v novomeškem in občini Gradac in Planina v črnomeljškem okraju. Dalje se smatra še neokuženim ves litijski in zatiški okraj na Dolnjem in ves ilirsko-bistriški okraj (od Ilirske Bistrice do Vrem na Notranjskem). Pripomni se pa, da utegneta biti tudi litijski in zatiški okraj že okužena in se bosta prihodnje leto oba okraja natančno pregledala. Nesumljiva je toraj še jedino Vremška dolina, ker so se tam letos vsi vinogradi natančno pregledali, pa se ni nikjer zasledila trtna uš. Sedaj je toraj okuženih na vsem Kranjskem 76 občin.

Ker je vseh vinogradov na Kranjskem 11.631 ha, je okuženih ali sumljivih 91%.

Sprejel se je: V svrhu pospeševanja vinogradarstva na Kranjskem se dovolijo za leto 1900. sledeči zneski iz deželnega zaklada:

1. Za deželni matičnjak v Ljubljani 948 K, pokritje iz prodanih ključev 720 K, toraj znaša potreščina 228 K.

2. Za deželnega vinarskega potovalnega učitelja 3420 K, prispevek države znaša 1660 K, torej potreščina 1760 K.

3. Za vzgajanje cepljenk petim kmetijskim podružnicam 10.000 K.

4. Za streljanje proti toči 2000 K.

5. Za brezobrestna posojila posameznim vinogradnikom 100.000 K. Vrh tega je nasvetoval naročiti dež. odboru, da v proračun za leto 1901. postavi za brezobrestna posojila 60.000 K.

V finančnem odseku je bil na mesto dr. Schafferja izvoljen načelnikovim namestnikom dr. Papež. V odseku za letno poročilo je bil mesto Grassellija, ki se je odpovedal, izvoljen načelnikom Ažman.

V seji dne 4. t. m. je bilo odobreno več računskih zaključkov. Odobrila so se pravila hiralske ushanove, katere je napravila dežela. Vasi Bukovje, Predjama in Gorenje so se izločile iz občine Hrenovice in ustanovile kot samostojne občine. Deželnemu odboru se je naročilo, da nakaže občini Draga primerno podporo za osušenje travnikov. Za šolske zgradbe se je dovolilo občinam: 1. Zagorje na Pivki 500 K, 2. Erzelj 300 K, 3. Postojna 2000 K, 4. Košana 1000 K, 5. Kočevje 600 K, 6. Dolnja vas pri Ribnici 900 K, 7. Kočevska reka 400 K, 8. Fara 700 K, 8. Sv. Križ pri Kostanjevici 1000 K, 10. Št. Jernej 1000 K, 11. Vrhpolje (okr. Krški) 800 K, 12. Telče 600 K, 13. Veliki Podlog 400 K, 14. Cerklje pri Kranju 800 K, 15. Ježica 600 K, 16. Orehek pri Novem mestu 400 K.

O uravnavi Pivke je poročal poslanec Božič. Dež. odbor je bil vsled naročila dež. zbora poslal inženjerja Sbrisaja na lice mesta, da presodi razmere. Njegovo poročilo je dež. odbor predložil deželnemu zboru. Poročevalec je temeljito pojasnil celo vprašanje povdarjaje, da bi se uravnava gotovo izplačala, če bi dela ne veljala več ko 40 do 50.000 gld. in je predlagal, naj se dež. odboru naroči, da nadaljuje poizvedovanje in potem poroča dež. zboru. — Glede doklad za cestne namene se je sklenilo:

Deželni odbor se pooblašča, da dovoli onim okrajnim cestnim odborom, kateri z 20% priklado ne morejo izhajati, pri strogo dokazani potrebi in na podstavi pravilno sestavljenih in zadostno opremljenih proračunov znotraj, za ustanovitev teh prispevkov brez izdaje posebnega deželnega zakona obstoječih določil, za leto 1901. priklado nad 20% k neposrednim davkom z izvanrednimi dokladi vred izvzemši doklade na osebni dohodninski davek ter ukrene kar treba zaradi predpisa in pobiranja teh priklad.

Naposled so dr. Majaron in poslanci narodne stranke interpelirali vladi zaradi kršenja ravnopravnosti pri graškem sodišču in pri najvišjem sodišču na Dunaju.

V seji dne 5. t. m. se je gluhonemici v Šmihelu pri Novem mestu dovolilo podpore 1000 K. Občinska cesta Koseze-Podutik se je uvrstila mej okrajne ceste. Prošnja županstva v Polhovem gradu,

Črnem vrhu in Št. Joštu za cestno zvezo Polhov gradec-Št. Jošt-Lučnje-Trata se je izročila dež. odboru, da pošlje svojega tehnika, ki naj napravi načrt.

Politični pregled.

Deželni zbori, ki so se sešli zadnje dni, se bavijo doslej največ z lokalnimi zadevami. Samo v češkem deželnem zboru je prišlo do važnejše politične razprave, pri kateri se je pokazalo, da še dolgo ni misliti na spravo mej Čehi in Nemci.

Državni zbor in delegacije. Govori se, da se skliče državni zbor kmalu po Veliki noči vsaj za nekaj dni, ker se je v pretečenem zasedanju pozabilo, izvoliti kvotno deputacijo. Začetkom maja se snideta delegaciji. Davkoplačevalce čaka letos novo presenečenje. Potreščina za vojaštvo se zopet pomnoži za nekaj milijonov na leto.

Ogrska. Sedanji ministrski predsednik Széll je bil na glasu, da hoče vpeljati klerikalno vladanje, a v zadnji seji je Széll z vso odločnostjo izjavil, da je in ostane zvest liberalnim načelom in da smatra klerikalstvo za veliko nesrečo za vsak narod in za vsako deželo.

Italija. V državnem zboru se je bila vnela pred več meseci huda obstrukcija, ki je trajala do zadnjih dni. Naposled so se združili vsi opozicionalci in je vsled tega gotovo, da pade vlada.

Bolgarija je zdaj v najboljši zvezi z Rusijo. Na Dunaju se radi tega silno jeze. Vse kaže, da se na Balkanu nekaj pripravljaja, česar pa dunajski zatiralci Slovanov ne bodo veselili.

Vojna v južni Afriki. Angleži so bili v zadnjem času dvakrat zapored prav dobro tepeni. Buri spet napredujejo in vse kaže, da Angležem končna zmaga še dolgo ni zagotovljena.

Domače in razne novice.

Vlada zoper kmetijsko družbo. Slovenski državni poslanci, kar jih spada h klerikalni stranki, so svoj narod prodali vladi za 5000 gld., katere je vlada dala tisti razupiti »Gospodarski zvezi«, katere »švindeln« z umetnimi gnojili je bil že večkrat razkrit in pribit. Vlada ima slovenske klerikalne poslance v žepu. Če ti kaj zahtevajo, kar bi bilo narodu ali volilcem koristno, vé vlada prav dobro, da te zahteve niso resne, da jih klerikalci stavljajo samo, da bi svoje volilce in javno mnenje preslepili. Klerikalcem se gre samo za klerikalstvo in za njih žepo, in če vlada kaj denarja odrine ali drugače klerikalstvu kaj stori, jej bodo klerikalni poslanci vedno na razpolago, pa če bi narod pri tem na kant prišel. Zdaj so se klerikalci zopet skrivaj z vlado pogodili, kako bi se polastili naše vzorne kmetijske družbe. Farjem in tistim špekulantom, ki spadajo k farški stranki, se pač sline cedé po tistih tisočakah, ki jih ima družba in zato so klerikalni poslanci izberali pri vladi, da bo ta predložila dež. zboru postavu, s katero bi se kmetijska družba spravila v farške roke. No naj vlada le predloži to postavu. Dokler bo v deželnem zboru le en naroden poslanec, ne postane ta zakon veljaven in ne pridejo tisočaki kmetijske družbe v farške kremplje.

Podivjani farji. Zdaj v času veliko-nočne spovedi se je pokazalo, kako nekateri farji zlorablajo spovednico. Ščuvali so proti raznim njim neljubim listom kar se je dalo in jih preklinjali v dno pekla. Na srečo še niso izumrli pametni in pošteni duhovniki, sicer bi ljudje vso vero izgubili. Uspeh tega počenja je, da na tisoče ljudi ne gre več k spovedi in reči se mora: Prav imajo!

Občinske volitve na Viču. Prve volitve, pri katerih so zmagali klerikalci, so bile ovržene, ker so klerikalci postopali protipostavno. Pri novih volitvah je napredno narodna stranka zmagala z veliko večino v tretjem in v drugem razredu. V prvem je pač prodrla, a samo za jeden glas. Večina je torej narodno napredna.

Kaplan — pretepač. Cerkniški kaplan Lavrenčič je svoj čas z »bokserjem« na javni cesti napadel in udaril necega fanta, potem se pa s tem junaškim činom še hvalil v »Slovenca«. Naposled ga je pa vendar dosegla roka pravice. Bil je sodnijsko obsojen na 24 ur zapora ali 5 gld. globe. Ker se je stvar vendar dognala, ne bomo preiskovali, kje je dotični akt toliko časa tičal.

Goriški deželni zbor. Slovenski deželni poslanci goriški so opustili abstinenco, katero so tirali tri leta in zopet vstopili v deželni zbor.

Štajerski slov. dež. poslanci so vsled nečuvjenih nasilstev nemške stranke izstopili iz deželnega zbora in se več ne porvrnejo vanj.

Sprava v Istri. Mej laškimi in slovanskimi poslanci so se vršila pogajanja, da bi se doseglo porazumljenje gledé razprav v dež. zboru. Slovanski poslanci so zahtevali, naj se jim zajamči vsaj deloma ravnopravnost v dež. zboru, a laški poslanci so to kratko malo odklonili.

Tudi Božji namestnik. Župnik Jakelj pri Sv. Jakobu za Savo je pri občinskih volitvah delal tako, da bi se ga moralo po naši sodbi zapreti. Ta župnik je uganjal kaj čudne stvari. Župnik Jakelj v Goričah je pustil podpis ključarjev cerkve v Zalogu ponarediti po neki kovačevi ženi, da je potem zamogel večjo svoto denarja dvigniti. Res je, da je kasneje, ko se je vse zvedelo, denar povrnili, a storjeno je storjeno. Zanimivo je, kaj so vse o njem po Kranju pripovedovali in to jako čislani in pošteni možje. Župnik Jakelj ne pozna družega, ko denar in — zopet denar! Zakaj je tako lačen na denar, pojasni morda dejanje, da je prišel sam osebno k rajnemu notarju v Kranj in ga prosil, da bi mu naredil pogodbo, da sta župnik in njegova Reza eden po drugem izključna dediča, na kar mu je rajni notar pojasnil, da tako pogodbo potrdi samo — poroka. Ako bi farani Sv. Jakoba ob Savi hoteli imeti bolj natanko sliko svojega »dušnega pastirja«, jim podamo lahko še prav zanimive dogodbe iz njegovega življenja.

Škofov harač. Iz Kamnika se nam piše: Neki Orel, pravijo mu Krokar, se je pri nas zopet poprijel nabiranja škofovega harača. Lotil se je to pot najrevnejših slojev. Nekega delavca žena ga je s povzdignjenimi rokami prosila, naj odjenja, kajti niti za živež nimajo, a ni ga bilo odpraviti. Pravijo, da ako ne neha s tem odiranjem, ga bodo začeli vun metati.

Sram Vas bodi! Na Bledu so te dni pokopali posestnika Potočnika p. d. Flegarija. Vrvi, s katerimi so ga spuščali v

jamo, so bile tako slabe, da se je vrv pri glavi utrgala. Krsta je zadela v stran in se odbila, mrlič je ven padel in tako odletel na kamenje, da se mu je z glave kar kri vtila. Bil je grozen prizor, a toliko bolj, ker je silno deževalo. Otroci so jokali, ljudje pa so kar na glas zabavljali. Župnik je s tisto brezčutnostjo, ki se tolikrat opazuje pri duhovnikih, zahteval, da se strgana vrv zopet zveže, a ljudje so odločno ugovarjali in župnik se je udal. Menda se je zbal občne nevolje. Sploh opravljajo blejski duhovniki svoje službe skrajno malomarno. Toliko bolj pa se brigajo za druge stvari. Zlasti se pehajo, da bi vzgojili najgrše tercijalstvo. Ustanovili so neko deviško društvo, a kake vrste društvo mora to biti, se vidi iz tega, da se nahaja med »devicami« dekle, katero je njega pobožni očem, kakor je bilo dokazano, že od 9. leta zlorabil in bil radi tega pri porotnem sodišču obsojen na tri leta v ječo. In v očigled takim dogodbam se črnuhi še čudijo, da jih pošteni in razsodni ljudje nič ne spoštujejo.

Okrajni komisar Fladung v Kranju se je te dni ustrelil, ker mu je okrajni glavar storil veliko krivico.

Koroški deželni zbor je dovolil društvu »Südmark« letne podpore 200 K za ves čas, za kateri je izvoljen sedanji deželni zbor. V kolikor je razvidno iz poročil, se ni temu noben slovenski poslanec uprl, dasi je »Südmark« društvo, ki hoče slovensko prebivalstvo pregnati z rodne zemlje in dasi k deželnim sredstvom prispevajo tudi slovenski deželani.

Podpora za napravo strelnih postaj. Z ozirom na to, da je visoki deželni zbor kranjski v svoji zadnji seji dovolil 2000 kron podpore za napravo strelnih postaj in je pričakovati, da dovoli visoka vlada jednaki znesek v ta namen, se pozivljajo županstva iz vinorodnih krajev, ki letos še niso vložila prošenj za napravo ali popolno uredbo strelnih postaj, naj to store najkasneje do 20. t. m. V prošnji naj županstva navedejo svoto, katero ima sedaj občina za napravo teh že na razpolago. Vse prošnje, ki so koleka proste, je poslati naravnost ali pa potom okrajnega glavarstva deželnemu odboru kranjskemu. Ob jednom naj občine tudi naroče potrebno množino smodnika, kajti ta se bode, kakor je bilo že objavljeno, razposlal v teku tega meseca za dva meseca skupaj. Vdrugič se bo razpošiljal v prvi polovici meseca julija. Na poznejše naročitve se letos ne bo moglo ozirati.

V Ločah pri Vipavi se je vršila dne 31. marca volitev župana. Izvoljen je bil enoglasno gosp. Karl Majer, grajščak v Ločah. S to volitvijo je ljudstvo jasno pokazalo, da je narodnega mišljenja, ker je izvolilo odličnega člana narodno-napredne stranke svojim županom. Kakor je v sedanjem času splošna navada, porodila se je ob času občinskih volitev nekaka nova strančica, katero smo za časa volitve sijajno premagali in v kot potisnili na celi črti.

Orožnika napadel. Na Svečnico je peljal orožnik Košak iz Cerovca pod Goričanci potepuha Gabrijele Juriča iz Doljan. Potepuh pa je orožnika vrgel ob tla, mu vzel orožje ter ga težko ranil. Orožje je oddal potepuh županstvu v Doljanah ter izgubil. Orožništvo ga je iskalo povsod, a brez uspeha. Te dni pa se je Jurič v Zagrebu sam javil.

Prasec! V Ljubljani so zaprli raznašalca raznih klerikalnih listov, Fr. Pikuža. Ta pobožni prasec je zlorabljal dečke, ki so bili pri njem na stanovanju.

Petkronski srebrniki. Finančna uprava je dala pri vseh državnih, deželnih in občinskih uradih razobesiti podobe novih petkronskih srebrnikov. To je gotovo jako umestna odredba, in v tem slučaju toliko potrebnejša, ker ti novi srebrniki, vsaj na prvi pogled, obujajo nekako nezaupnost.

V Ameriko se je odpeljalo meseca marca iz Ljubljane 252 oseb. Zaradi nameravanega izseljenja pred izpolnitvijo vojaške dolžnosti, je bilo aretovanih 11 mladeničev.

Iznajdljivi izseljenci. Znano je, da mestna policija prav pridno zasleduje tiste izseljence, ki se hočejo z izseljenjem v Ameriko odtegniti vojaški dolžnosti. Ti izseljenci so nekateri pravi navihanci in vedo razna sredstva, s katerimi hočejo preslepiti policaje. Sedaj so iznašli nekaj novega. Pripnejo si vojaške spominske kolajne (medajle), češ, da bode policaj mislil, da so že služili vojakom.

Kaznjiva zanikrnost. Pred nekaterimi dnevi je poginil posestniku Fr. Povšet v Gor. Tepah konj. Povše je konja zapeljal k potoku Pasjeku ter ga spustil v vodo, ne da bi bil o tem komu kaj povedal. Kmalu pa se je začel širiti neznošen smrad, in ženske, ki so hodile po vodo, so našle končno tudi vzrok. Konjederec z Brega pri Litiji je prišel po konja, a nihče mu ni hotel pomagati. Šele poklicano orožništvo je prisililo kmete, da so pomagali dvigniti konja iz potoka. Vse stroške bo moral plačati Povše, razen tega pa se je napravila še ovadba.

Zaradi požiga so v ljubljanski deželni bolnici prijeli Štefana Martinčiča iz Nove vasi pri Idriji in ga odpeljali v zapor na Žabjek. Državno pravdnništvo ga je zasledovalo zaradi hudodelstva požiga, ker je dne 25. svečana t. l. v Novi vasi zažgal svinjak Andreja Gregorača.

Zasačena tatinska družba. Že dlje časa sem so se v Gorici primerjale malone vsak dan prav predrzne tatvine. Zdaj se je policiji posrečilo zasačiti številno tatinsko družbo, v kateri so bili največ dečki v starosti od 14 do 19 let. Ti so kradli po navodilu svojih starišev, pri katerih so se našla cela skladišča ukradenih reči. V družbi je bila tudi 6 let stara deklica, katero je lastni oče naučil krasti. Doslej so aretovani zlikovci priznali nad 50 tatvin.

Detomora. Te dni je hlapec pri ljubljanskem pokopališkem mežnarju našel v gnojnici mrtvega otroka ženskega spola. Cerkovnik je o tem obvestil policijo. Otrok je bil pred časom rojen in je silovite smrti umrl. Imel je razbito glavo. — Dne 20. marca našli so v Knežaku na Pivki tik tamošnjega pokopališča zakopano dete, kateremu se je poznalo na vratu, da je bilo zadavljeno.

Samomor. 30letni posestnik Mihael Bergant iz Dragomelja je te dni skočil v Bistrico in utonil.

Rodbinska drama. Iz Hesslehohna na Švedskem poročajo: Ljudskoškolski učitelj Bergstrand je zastupil sebe in svojih 7 otrok. Bergstrand in štirje otroci so že umrli. Nesrečnež je baje v neki banki, kjer je bil tajnik, iz revščine poneveril manjšo svoto. Ker se je bal kazni, je šel v smrt.

Vsa družina umorjena. V vasici Jar-miru pri Kaplicah na Češkem so zapazili te dni ljudje, da lačna živina v hlevu pri neki na samem stoječi hiši silno moka. Ko so šli v hišo, so našli posestnika Panholzerja strašno razmesarjenega. Ležal je mrtev na neki skrinji, triletna hčerka je ležala mrtva na postelji, stara mati pa je že umirala. Morilec in ropar je neznan.

27. in 28. otroka je dobila te dni žena kmeta Andreja Zsake v Kresnji v Bihaškem komitatu. Kmetica se je omožila, ko je bila stara 16 let in ima danes šele 36 let. Vseh 28 otrok je zdravih in krepkih. Tudi mati je čila in zdrava. Zsake je v čisto rumunskem okraju edini Madjar. Karloviško »Svjetlo« pa poroča: To plodovito Madjarko je nadkrilila Hrvatica gospa T. R., soproga trgovca v Ogulinu, ki je povila te dni svoje trideseto dete. Živi ji še 11 otrok.

Loterijske srečke.

Gradec, 31. marca. 87, 26, 32, 59, 60.
Brno, 4. aprila. 54, 3, 9, 35, 90.
Dunaj, 31. marca. 16, 86, 84, 78, 71.

Glavna slovenska

hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna: **na Kongresnem trgu 14**

Souvanova hiša, v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge in

obrestuje po 4 1/2 % od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka in brez odpovedi.

Hranilne vloge dobrodelnih, občekoristnih zavodov in vseh slovenskih društev, kakor tudi delavcev in poslov cele dežele se obrestujejo po 5 %.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

Dr. M. Hudnik, predsednik.

Poštna hranilnica ček. št. 849.086.

Telefon št. 135.

Gotovo zanesljivo seme

domače detelje
nemške detelje (lucerne)
razne trave
velikanske pese
grahove zgodnjega ovs
zelo lepe jare rži
in ječmena
pravega ribniškega fižola
vsakovrstnih vrtnih zelišč
in cvetic kakor tudi
semenski krompir

dobiva se najceneje pri

Ivanu Majdiču v Kranju.

Isti priporoča tudi svojo bogato zalogo
vsakovrstnega žita
pravega dovskega

mavca (gipsa)
Roman- in Portland-cementa

kakor tudi

razne špecerijske robe.

NB. Deteljno seme je očiščeno od predenice (žide) na nalašč v to svrhu nabavljenem stroju. Kupec dobi pri odjemu večje množine garancijski listek, ki ga opraviči do brezplačne preskušnje semena pri c. kr. semeniški kontrolni postaji na Dunaju.

Odgovorni urednik dr. Ivan Tavčar.

Tržne cene v Ljubljani

31. marca 1900.

	K	v		K	v
Pšenica, 100 kg	16	40	Špeh povejen, kgr.	1	40
Rež,	14	40	Surovo maslo, "	1	70
Ječmen, "	13	60	Jajce, jedno . . .	—	6
Oves, "	12	40	Mleko, liter . . .	—	16
Ajda, "	17	—	Goveje meso kgr.	1	20
Proso, "	17	—	Telečje "	1	12
Koruza, "	12	—	Svinjsko "	1	60
Krompir,	5	—	Koštrunovo "	—	80
Leča, lit.	—	24	Piščanec . . .	1	80
Grah, "	—	20	Golob . . .	—	40
Fižol, "	—	12	Seno, 100 kilo . . .	4	40
Maslo, kgr.	1	80	Slama, "	—	4
Mast, "	1	40	Drva trda, kiftr.	—	7
Špeh svež, "	1	20	" mehka, "	—	5

Zmesane lase

kupuje po najvišjih cenah in plača bolje nego vsaka zunanja firma

Ludovik Businaro

v Ljubljani, Hilšarjeve ulice št. 10.

Nabiralce las opozarjam s tem uljudno na mojo firmo.

Zakaj so še ljudje, kateri Kathreiner Kneipp-ovo sladno kavo ne rabijo, akoravno je ista tako prijetna in zdrava kavina pijača?

Zato, ker še vsi ne vedó, katere velike prednosti ima Kathreinerjeva kava od bobove kave, ki skoz en ekstrakt iz rastline bobove kave pridobi le duh in okus bobove kave, ne pa njene zdravju škodljive lastnosti. Združuje toraj na dober način koristne lastnosti domačega sladnega preparata z preljubljenem okusom bobove kave.

Res je, da bo Kathreiner Kneipp-ova sladna kava v prid zdravju od milijonov ljudi in v stotisoč družinah vsaki dan použita, želeti pa bi bilo v korist vseh, da bi ta res družinska kava vsled njenih dobrih lastnosti, povsod in zlasti v vsaki družini se nahajala.

Kathreiner Kneipp-ova sladna kava služi sploh za primes k bobovi kavi, katere okus slajša in za uživanje mileje napravi. Dela kavi bolj ukusno barvo in odstrani znane zdravju škodljive lastnosti bobove kave popolnoma. Priporoča se z eno tretjino Kathreiner-ove kave in dve tretjine bobove kave začeti in polagamo na polovicovsake kave iti.

Neprecenljiva lastnost Kathreiner Kneipp-ove kave obstoji pa v tem, da se v kratkem času tudi popolnoma sama lahko pije, kar prav dobro tekne. Kjer se bobova kava popolnoma použiti prepove, je ta najboljšje nadomestilo in bo ženskam, slabotnim in bolnim osebam kot lahko prebavljiva, kridelujoča in krepčujoča pijača priporočena.

Po zdravniških izrekih naj se rastujoči mladini, posebno mladim dekletom, nobeno drugo kavo uživati ne da. Skozi upeljavo Kathreiner Kneipp-ove sladne kave, bo tudi v najmanjši družini veliko prihranjeno. En poskus zadostuje, da se ista stalno upelje.

Kathreiner Kneipp-ova kava se ne sme nikoli odprta prodajati! Prava je samo v znanih belih izvornih zavojih z podobo župnika Kneippa kot varstveno znamko in z imenom »Kathreiner«.

K Dobiva se povsod. B

**Genjena
..... gospodinja!**

Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov cikorij, ampak zahtevajte povsod najboljši pridevek k pravej bobovi kavi, to je cikorija ali:

KAVA

DRUŽBE sv. CIRILA IN METODA

Ivarina je najboljša cikorija

**ZALOGA PRI IV. JEBAČINU
LJUBLJANI.**

K Dobiva se povsod. B

Lastnina in tisk „Národne Tiskarne“ v Ljubljani.